

Relationship between spiritual intelligence and perceived stress among critical care nurses

A. Shahrokhi¹, N. Elikaei², L. Yekefallah¹, A. Barikani³

¹ Department of Critical Care Nursing, School of Nursing and Midwifery, Qazvin University of Medical Sciences, Qazvin, Iran

² School of Nursing and Midwifery, Qazvin University of Medical Sciences, Qazvin, Iran

³ Department of Social Medicine, Faculty of Medicine, Qazvin University of Medical Sciences, Qazvin, Iran

Corresponding Address: Nooshin Elikaei, School of Nursing and Midwifery, Qazvin University of Medical Sciences, Qazvin, Iran.

Tel: +98-28-33338034; Email: nooshinelikaei@gmail.com

Received: 25 Dec 2017; Accepted: 16 May 2018

*Abstract

Background: Spiritual intelligence as a basis of individual beliefs plays a fundamental role in various areas of human life, especially mental health promotion.

Objective: This study investigated the relationship between spiritual intelligence and perceived stress among critical care nurses.

Methods: This descriptive-analytical study was carried out on 115 nurses who were selected by non-random sampling method in a correlation manner. Data were gathered by using three questionnaires: demographic information, king's spiritual intelligence and Cohen's perceived stress questionnaire and analyzed by linear regression and correlation coefficient analysis.

Findings: In this study 13 men and 102 women participated. The mean score of perceived stress (25.7 ± 5.96) and spiritual intelligence score (50.28 ± 14.35) were moderate. There was a reverse and significant relationship between spiritual intelligence and its subscales with perceived stress ($r = -0.243$ and $P = 0.009$). The study showed that spiritual intelligence and education level can be considered as predictive variables for perceived stress ($P < 0.001$).

Conclusion: Considering the significant relationship between spiritual intelligence and perceived stress and the predictive role of spiritual intelligence, one of the effective strategies in reducing stress can be shifting the attention of nurses towards spiritual intelligence and attempt to promote it.

Keywords: Spirituality, Intelligence, Spiritual intelligence, Critical care, Nurses, Perception

Citation: Shahrokhi A, Elikaei N, Yekefallah L, Barikani A. Relationship between spiritual intelligence and perceived stress among critical care nurses. J Qazvin Univ Med Sci 2018; 22(3): 40-49.

ارتباط استرس ادراک شده و هوش معنوی در پرستاران بخش‌های مراقبت ویژه

اکرم شاه‌رخی^۱، نوشین الیکایی^۲، دکتر لیلی یکه فلاح^۱، دکتر آمنه باریکانی^۳

^۱ گروه پرستاری مراقبت ویژه دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

^۲ دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

^۳ گروه پزشکی اجتماعی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

آدرس نویسنده مسؤول: قزوین، بلوار باهنر. دانشگاه علوم پزشکی قزوین، دانشکده پرستاری و مامایی، تلفن ۰۲۸-۳۳۳۳۸۰۳۴
تاریخ دریافت: ۹۶/۱۰/۴؛ تاریخ پذیرش: ۹۷/۲/۲۶

*چکیده

زمینه: هوش معنوی به عنوان زیر بنای باورهای فرد، نقش اساسی در زمینه‌های مختلف زندگی انسان به ویژه تأمین و ارتقای سلامت روانی دارد.
هدف: این مطالعه با هدف تعیین ارتباط هوش معنوی با استرس ادراک شده در پرستاران بخش‌های مراقبت ویژه بیمارستان‌های دانشگاهی شهر قزوین انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی-تحلیلی بر روی ۱۱۵ نفر از پرستاران بخش‌های ویژه که با روش نمونه‌گیری غیرتصادفی سهمیه‌ای انتخاب شدند، صورت گرفت. گردآوری داده‌ها با سه پرسش‌نامه اطلاعات جمعیت‌شناختی، هوش معنوی کینگ و استرس ادراک شده کوهن انجام گردید. داده‌ها با روش رگرسیون خطی و تعیین ضریب همبستگی داده‌ها تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: در این مطالعه ۱۳ مرد و ۱۰۲ زن شرکت کردند. میانگین نمره استرس ادراک شده و میانگین نمره هوش معنوی به ترتیب $25/7 \pm 5/96$ و $50/28 \pm 14/35$ بود که در سطح متوسط بودند. بین هوش معنوی و زیرمقیاس‌های آن با استرس ادراک شده، ارتباط معکوس و معنی‌دار (با ضریب همبستگی $r = -0/343$ و $P = 0/009$) وجود داشت. این مطالعه نشان داد که هوش معنوی و سطح تحصیلات می‌توانند به عنوان متغیرهای پیش‌بین برای استرس ادراک شده در نظر گرفته شوند ($P = 0/001$).

نتیجه‌گیری: با توجه به ارتباط معنادار هوش معنوی با میزان استرس ادراک شده و نقش پیش‌بینی‌کنندگی هوش معنوی، یکی از راه‌کارهای مؤثر در کاهش سطح استرس می‌تواند سوق دادن توجه پرستاران به سوی هوش معنوی و تلاش در جهت ارتقای آن باشد.

کلیدواژه‌ها: معنویت، هوش، هوش معنوی، بخش‌های مراقبت ویژه، پرستاران، استرس ادراک شده

*مقدمه:

استرس یک واکنش در مقابل تهدید ادراک شده (واقعی یا خیالی) نسبت به سلامت روانی، جسمانی، هیجانی و معنوی فرد است که منجر به یک سلسله پاسخ‌ها و در نتیجه سازگاری‌های فیزیولوژیک می‌شود. استرس شدید یا طولانی می‌تواند منجر به شروع، تشدید و تداوم بسیاری از کسالت‌های روانی و جسمانی گردد.^(۱)

تعریف سلیه از استرس در مبحث سلامت و بیماری شامل درک تهدید است که منجر به ناراحتی‌های اضطرابی، تنش‌های عاطفی و مشکل در قضاوت می‌گردد. استرس بخشی از تجربه‌های روزمره انسان است که با طیف وسیعی از مشکلات مختلف ضروری از قبیل:

آسیب‌های جراحی، سوختگی‌ها، تحریکات هیجانی، تلاش‌های جسمی یا ذهنی، درد، خستگی، نیاز به تمرکز و ناامیدی همراه می‌باشد.^(۲) در دهه‌های اخیر اصطلاح استرس به محرکی اطلاق می‌شود که می‌تواند تغییراتی را در شناخت، هیجان، رفتار و فیزیولوژی ایجاد کند که این تعریف توسط دیویدسن و نیل (۱۹۹۰) ارایه شده است.^(۳) شغل یکی از مهم‌ترین دلایل این استرس در زندگی است. در مشاغلی که روابط انسانی بیش‌تر است، استرس نیز بالاتر است.^(۴) در این میان بیمارستان‌ها و سایر مراکز بهداشتی-درمانی مثل یک واحد صنعتی، متشکل از عوامل تولیدی از قبیل؛ سرمایه، نیروی انسانی، تکنولوژی